

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 74.168 van 9 juni 1998
in de zaak A. 45.470/XII-289.**

In zake : Georges VANPRAET,
wonende te ANTWERPEN,
J. Robynslei 66

tegen :

het Rijksuniversitair Centrum Antwerpen,
thans Universitair Centrum Antwerpen (UCA).

D E R A A D V A N S T A T E, XIIe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Georges VANPRAET op 29 november 1991 heeft ingediend om de vernietiging te vorderen van de beslissing van de raad van bestuur van het Rijksuniversitair Centrum Antwerpen van 20 september 1991 waarbij verzoeker ontlast wordt van de leeropdracht 'algemene natuurkunde voor de scheikunde' (1e en 2e kandidatuur scheikunde) met ingang van het academiejaar 1991-1992;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door auditeur R. VAN DER GUCHT;

Gelet op de beschikking van 11 januari 1996 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de regelmatig gewisselde laatste memories;

Gelet op de beschikking van 3 april 1998 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 19 mei 1998;

Gehoord het verslag van staatsraad J. BAERT;

Gehoord de opmerkingen van verzoeker, en van advocaat D. VAN DEN HOLE, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het andersluidend advies van eerste auditeur-afdelingshoofd R. VAN DER GUCHT;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

1. Over de gegevens van de zaak.

Overwegende dat de gegevens van de zaak kunnen worden samengevat als volgt :

1.1. Verzoeker, doctor in de wetenschappen, groep natuurkunde, wordt bij koninklijk besluit van 11 januari 1980 met ingang van 1 oktober 1980 benoemd tot hoogleraar in de faculteit van de wetenschappen van het Rijksuniversitair Centrum te Antwerpen en in die hoedanigheid onder meer belast met de cursus "algemene natuurkunde met praktische oefeningen" in de eerste en tweede kandidatuur scheikunde.

1.2. Op 2 oktober 1986 bespreekt de raad van de faculteit wetenschappen de "problematiek cursussen algemene natuurkunde voor de scheikunde". Geadviseerd wordt :

"- Overwegende dat er dringend een einde moet worden gesteld aan het probleem i.v.m. de cursus Algemene Natuurkunde in de kandidaturen Scheikunde, acht de faculteitsraad het geraden, voor dit academiejaar, in het belang van de instelling, het onderwijs, de studenten en de

titularis, de betrokken cursussen in suppleantie te geven.

- Met suppleantie wordt in dit geval bedoeld :
 - a) de volledige bevoegdheid over de theoretische en praktische lessen en vanzelfsprekend over de bijhorende examens;
 - b) de beschikking over een gedeelte van het werkingskrediet dat aan de dienst Algemene Natuurkunde voor de Scheikunde werd toegekend. Zoals gebruikelijk zal dit gedeelte onder de bevoegdheid van de Dekaan worden geplaatst ten behoeve van de suppleant;
 - c) een bijstand bij de praktische oefeningen; de modaliteiten hiervan zullen tegen de volgende faculteitsvergadering bepaald worden.
- Dr. E. CORNELIS, werkleider, wordt met de suppleantie belast van de cursus Algemene Natuurkunde, zowel in de eerste als in de tweede kandidatuur.
- In de volgende faculteitsvergadering zal een ad-hoc commissie worden opgericht om een oplossing op lange termijn te zoeken voor het bovenstaand probleem en om, gezien de onmiskenbare kwaliteiten van Prof. VANPRAET, een manier te vinden om hem terug te integreren".

1.3. Blijkens een samenvattend verslag d.d. 21 april 1987 van haar werkzaamheden, komt de commissie ad hoc tot de navolgende aanbevelingen en het navolgend besluit :

"De commissie beschouwt het als haar enige taak besluiten te trekken en aanbevelingen te doen die het onderwijs in de natuurkunde voor de scheikundigen aanbelangen. Teneinde de moeilijkheden die in de voorgaande tekst werden geanalyseerd op te lossen doet de commissie de volgende aanbevelingen :

- aanpassing van de cursus Algemene Natuurkunde met het oog op leerstofvermindering, uitgave syllabus, inwerken van essentiële wiskundige hulpmiddelen...
- herziening van examen- en quoteringsysteem
- vermijden van autoritaire houding.

De commissie beschouwt deze aanbevelingen als voorwaarden waaraan prof. VANPRAET moet voldoen als hij gezind is het harde en onredelijke in zijn houding te laten varen. Zij zijn als geheel te nemen of te laten.

De commissie is van mening dat indien prof. VANPRAET deze voorwaarden aanvaardt eveneens aan de academische overheden zou moeten voorgesteld worden :

- dat het probleem i.v.m. logistieke steun aan het praktikum moet geregeld worden
- dat prof. VANPRAET voor het academiejaar 1987-1988 zijn leeropdracht opnieuw kan opnemen".

1.4. Op 29 april 1987 beslist de faculteitsraad met 17 stemmen voor en 1 onthouding de aanbevelingen van de commissie tot de zijne te maken. Bovendien wordt nog gesteld dat :

- "1) Prof. VANPRAET duidelijk moet te kennen geven akkoord te gaan met de bovengeschetste voorwaarden.
- 2) Prof. VANPRAET wordt uitgenodigd om een voorstel voor aanpassing van zijn cursus, zoals voorgesteld door de commissie, aan de faculteitsraad mede te delen.
- 3) Hoe de opdracht opnieuw wordt opgenomen, geheel of gedeeltelijk, wordt voorlopig opengelaten.
- 4) Een evaluatiemechanisme moet ingesteld worden om de naleving van de gestelde voorwaarden na te gaan."

1.5. Op 1 juli 1987 beslist de raad van de faculteit :

"Rekening houdend met het principe van de academische vrijheid en met de beslissing van de RFW 15/5, i.e. 'Prof. VANPRAET wordt uitgenodigd om een voorstel voor aanpassing van zijn cursus, zoals voorgesteld door de commissie, aan de faculteitsraad mee te delen', wordt een voorstel van Prof. VANPRAET ingewacht.

Dit voorstel zou moeten aangepast zijn aan de noden van de studierichting Scheikunde, zoals verwoord in het verslag van de curriculumcommissie".

1.6. Tijdens het academiejaar 1987-1988 geeft verzoeker enkel les in de eerste kandidatuur. In de tweede kandidatuur wordt E. Cornelis als plaatsvervanger aangesteld. Vanaf het academiejaar 1988-1989 neemt verzoeker dan opnieuw zijn volledige lesopdracht op.

1.7. Bij schrijven van 4 september 1991 zendt de rector de decaan van de faculteit wetenschappen zowel als verzoeker een afschrift van een anoniem schrijven uitgaande van "studenten scheikunde, 1e en 2e kan.", waarin hoofdzakelijk de wijze van beoordelen van verzoeker tijdens de examens -inzonderheid dan de hoegrootheid van de verleende punten- wordt aangeklaagd.

Aan de decaan vraagt de rector "een advies over de te nemen maatregelen naar de toekomst toe", waarbij ook de voorzitter van de betrokken departementen (scheikunde en natuurkunde) dienen te worden betrokken.

1.8. Op 9 september 1991 formuleert de raad van de faculteit wetenschappen unaniem aan de rector de raad van bestuur te verzoeken

- "- als bewarende maatregel geen lesopdrachten toe te kennen aan Prof. VANPRAET,
- de nodige maatregelen te nemen die de continuïteit van het onderwijs Natuurkunde voor de Scheikunde zullen verzekeren,
- een geëigende procedure in te zetten om een nieuwe opdracht voor Prof. VANPRAET te formuleren".

1.9. Bij aangetekend schrijven van 10 september 1991 nodigt de decaan van de faculteit verzoeker uit "voor een mededeling en gesprek in verband met de problematiek van de 'Cursus Algemene Natuurkunde voor de Scheikunde'" in zijn bureel op 13 september 1991, in aanwezigheid van de departementshoofden van de faculteit wetenschappen.

1.10. Bij brief van 16 september 1991 deelt de decaan de rector mede:

"Op vrijdag 13 september 1991 werden collega VANPRAET en de dd. departementsvoorzitters KUIJK, CAUBERGS, VAN DYCK en VAN DER VEKEN door mij uitgenodigd tot een gesprek om het advies van de fakulteit met de betrokken collega te bespreken i.v.m. de problematiek Natuurkunde voor de Scheikunde.

Een belangrijk element van het gesprek was de uitspraak van Prof. VANPRAET waarin hij verklaarde: 'Onder de huidige omstandigheden, de klacht van de collega's Scheikunde staande gehouden en de manier waarop deze mij heeft bereikt, geef ik er de voorkeur aan om de cursus Natuurkunde voor de Scheikunde niet meer te doceren'.

Deze en andere toelichtingen en verklaringen hebben de aanwezige gesprekspartners in hun overtuiging gesterkt dat de éénparig door de fakulteit geadviseerde maatregel onder de huidige omstandigheden het best de belangen van de studenten, de instelling en betrokkene dient".

1.11. Op 20 september 1991 neemt de raad van beheer dan het thans bestreden besluit, dat als volgt luidt:

"Gelet op het bijzonder decreet betreffende de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen dd. 26 juni 1991;

Gelet op het decreet betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap dd. 12 juni 1991;

Gelet op de besprekingen in- en het geformuleerde advies door de Faculteit van de Wetenschappen in vergadering van 9 september 1991;

BESLIST:

Artikel 1.- Prof. Dr. G. VANPRAET wordt ontlast van de cursus Algemene Natuurkunde voor de Scheikunde (eerste en tweede kand. scheikunde). In het belang van het onderwijs zal zo vlug mogelijk een plaatsvervanger aangesteld worden.

Artikel 2.- De opdracht van Prof. Dr. G. VANPRAET zal met ingang van het academiejaar 1991-1992 - en voor de duur van één jaar - voltijds bestaan uit onderzoek en dienstverlening.

Aan de Faculteit Wetenschappen wordt advies gevraagd m.b.t. de invulling van deze beslissing.

Artikel 3.- De Rector wordt belast met de uitvoering van dit besluit".

2. Over de ontvankelijkheid van het beroep.

Overwegende, ambtshalve, dat in de 16 september 1991 gedateerde brief van de decaan van de faculteit van de wetenschappen aan de rector over het gesprek van 13 september 1991 - zie ook hiervoor onder punt 1.10 - inzonderheid wordt verwezen naar de instemming van verzoeker met de voorgestelde maatregel :

"Een belangrijk element van het gesprek was de uitspraak van Prof. VANPRAET waarin hij verklaarde : 'Onder de huidige omstandigheden, de klacht van de collega's Scheikunde staande gehouden en de manier waarop deze mij heeft bereikt, geef ik er de voorkeur aan om de cursus Natuurkunde voor de Scheikunde niet meer te doceren'.";

Overwegende dat uit het administratief dossier blijkt dat een kopie van deze brief aan verzoeker wordt gestuurd, die naderhand bij de rector niet protesteert tegen de inhoud ervan - het voorstel verzoeker als bewarende maatregel geen lesopdrachten toe te kennen -, en inzonderheid niet tegen het erin vervatte citaat;

Overwegende dat verzoeker in zijn verzoekschrift tot nietigverklaring evenmin de hem in de mond gelegde woorden ontkent en integendeel impliciet bevestigt dat hij ze heeft uitgesproken :

"Over het gesprek wordt aan rector Prof. Dr W. Decleir een korte brief gestuurd enkel ondertekend door Prof. Dr J. Van Landuyt, decaan van de fakulteit Wetenschappen (Dok 11). Daarin wordt slechts één enkele zin uit het ganse onderhoud vermeld.";

Overwegende dat de verwerende partij in haar memorie van antwoord nadrukkelijk verwijst naar de uitspraak van verzoeker tijdens het gesprek van 13 september 1991;

Overwegende dat verzoeker in zijn memorie van wederantwoord evenmin uitdrukkelijk ontkent dat hij

ermee heeft ingestemd de betrokken cursus niet meer te doceren; dat hij er echter wel poogt afstand van te nemen - zij het vrij zwak - door onder meer aan te voeren dat het om een "informeel gesprek" ging :

"Er wordt beweerd dat verzoekende partij heeft medegedeeld dat : 'onder de huidige omstandigheden, de klachten van de kollega's staande gehouden en de manier waarop deze mij heeft bereikt, geef ik er de voorkeur aan om de cursus natuurkunde voor de scheikunde niet meer te doceren'.

Deze uitspraak wordt toegeschreven aan verzoekende partij in een brief van de dekaan van de fakulteit wetenschappen aan de rektor van het RUCA dd 16.09.1991 (bijlage 11-dok. 11). Het zou genoteerd zijn tijdens een gesprek waarbij het advies van de fakulteit in verband met de problematiek natuurkunde aan de verzoekende partij werd medegedeeld. Dit gesprek was een informeel gesprek dat plaats gehad heeft nadat de fakulteitsvergadering van 09.09.1991 het probleem had behandeld en haar advies had geformuleerd zonder dat de verzoekende partij daarbij aanwezig was. Overigens was de verzoekende partij niet op de hoogte dat tijdens deze fakulteitsvergadering dit probleem zou worden besproken. Dat wordt bij de behandeling ten gronde van de middelen behandeld.";

dat hij er pas bij de bespreking van zijn eerste middel toe komt zijn instemming met het advies te ontkennen, maar dan op louter formele gronden, namelijk omdat ze niet in een geschreven en door verzoeker ondertekend document voorkomt :

"De wederpartij beweert dat de verzoekende partij zich ingestemd heeft met de wijziging van de opdracht en dat de verzoekende partij door het adviesgevend orgaan werd gehoord.

Er heeft enkel op 13 september 1991 een gesprek plaats gehad met de dekaan waarin aan verzoekende partij het toen reeds geformuleerde en goedgekeurde advies van de faculteitsraad werd medegedeeld. Het gesprek ging dan hoofdzakelijk hoe het gepland was dat de toestand verder zou evolueren. Uit een brief van 16 september 1991 opgesteld door Prof. Dr. J. VAN LANDUYT (dokument 11) blijkt onweerlegbaar dat het gesprek enkel was bedoeld om het advies van de faculteit mede te delen. Daar het advies reeds was geformuleerd en goedgekeurd kon het in enkel geval niet meer gaan om het horen van de verzoekende partij door het adviesgevende orgaan.

De bewering dat de verzoekende partij zou ingestemd hebben met het advies is een onjuiste voorstelling van zaken. Tijdens dit gesprek is vooral gewezen op de onbehoorlijke wijze van optreden, de systematische éénzijdige en naar de persoon van Prof. VANPRAET gerichte stellingen en beweringen die uitingen zijn van persoonlijke afrekeningen. Dat in deze omstandigheden en de wijze waarop de klachten worden geformuleerd, de onbehoorlijke manier waarop deze klachten en de maatregelen die daarop worden genomen, worden medegedeeld aan verzoekende partij, meebrengen dat deze niet op rustige en onafhankelijke wijze, zoals de academische vrijheid het vereist kan doceren.

Een gesprek dat enkel de waarde heeft van een mededeling van het advies omvormen tot een verklaring en a fortiori tot een instemming is moedwillig en met kwade trouw uitgevoerd.

Ongeacht dat art. 71 van toepassing is vereist een instemming met een dergelijk belangrijke beslissing een dokument waaruit in een heldere en duidelijke tekst de instemming blijkt en door de betrokken personen is ondertekend. Deze instemming kan de verwerende partij niet aanbrengen.";

dat wat de verwijzing naar artikel 71 van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap betreft waarin wordt bepaald dat de wijziging van een opdracht slechts kan gebeuren ofwel met de instemming van het betrokken personeelslid ofwel nadat het werd gehoord, opgemerkt kan worden dat, afgezien van het feit dat deze bepaling luidens artikel 208 van het decreet pas op 1 oktober 1991 in werking is getreden, daarin niet wordt bepaald dat de instemming enkel uit een geschrift kan blijken dat ondertekend is door het betrokken personeelslid;

Overwegende dat in deze omstandigheden kan worden aangenomen dat verzoeker tijdens de vergadering van 13 september 1991 heeft ingestemd met de thans door hem bestreden beslissing en dat hij ook na die vergadering zijn instemming niet heeft herroepen, inzonderheid niet na ontvangst van een kopie van de brief van 16 september 1991 aan de rector; dat hij daardoor het belang ontbeert om de nietigverklaring ervan na te streven,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten van het beroep, bepaald op vierduizend frank, komen ten laste van de verzoeker.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op negen juni 1900 achtennegentig, door de XIe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	J. BORRET,	kamervoorzitter,
	A. VANDENDRIESSCHE,	staatsraad,
	J. BAERT,	staatsraad,
Mevr.	S. DOMS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

S. DOMS.

J. BORRET.